

бізнесу або нематеріальних активів (ліцензії, патенти), які надалі будуть використані підприємствами для реалізації програм розвитку. Підприємці мають співпрацювати з економічно активним населенням, яке включає сукупність працездатних зайнятих і безробітних громадян, що забезпечують пропозицію робочої сили на ринку праці для товарного виробництва і сфери послуг у певному періоді.

Підсумовуючи зазначимо, що варто посилити цільову відповідальність між державою, підприємницьким співтовариством і громадянами для досягнення інноваційних стратегій і завдань суспільного розвитку. Важливо здійснювати організаційно-правові заходи щодо наближення вітчизняного трудового законодавства до європейських і міжнародних норм, зокрема у контексті зменшення нелегальної зайнятості (шляхом детінізації доходів та відносин у сфері зайнятості населення); запровадження механізмів стимулювання роботодавців легалізувати оформлення трудових договорів; посилення відповідальності за порушення законодавства про працю та порушення платником податків порядку подання інформації про фізичних осіб-платників податків.

Список використаних джерел:

1. До 2050 року Україна втратить понад третину робочої сили (24 липня 2019). URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/10628409-na-zakarpatti-mitniki-viyavili-novu-partiyu-kontrabandnih-sigaret-lvivskoj-tutyunovoji-fabriki.html> (дата звернення: 20.10.2019).
2. ЄБА озвучила прогноз курсу на 2020 рік (23 вересня 2019). URL: <http://finbalance.com.ua/news/vropeyska-biznes-asotsiatsiya-ozvuchila-prohnoz-kursu-na-2020-rik> (дата звернення: 20.10.2019).
3. Притуляк Н. М. Оцінка рівня розвитку національного людського капіталу в Україні. *Економіка України*. 2017. № 12. С. 68–85.
4. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення економічного зростання, стимулювання розвитку регіонів та запобігання корупції» від 20 вересня 2019 року № 713/2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7132019-29789> (дата звернення: 24.10.2019).

Чепела В.О., студент

Науковий керівник: Пурій Г. В., к.е.н.,

Криворізький економічний інститут ДВНЗ

«Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана», м. Кривий Ріг, Україна

**ОСНОВНІ НАПРЯМКИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ**

Сучасна міжнародна система формується під впливом таких глобальних факторів і пов'язаних з ними тенденцій, як народонаселення, природні ресурси і довкілля, наука і технології, світова економіка і глобалізація, національне і міжнародне управління, врегулювання конфліктів, лідерство у формуванні нового світового порядку. Проте, в умовах економічної нестабільності, соціальної та екологічної кризи в Україні, необхідною умовою реформування сучасної економіки є розвиток соціальної відповідальності, як головного чинника досягнення сталого розвитку України.

Питання корпоративної соціальної відповідальності розглядаються в роботах таких зарубіжних і вітчизняних учених, як Г. Боуен, К. Девіс, Д. Свансон, Р. Акерман, Д. Вуд, Г. Арас, С. Ли, П. Мін-Донг, С. Сеті, М. Шварц, А. Керролл, Кім, Лінк, В. Фредерік, Ю. Благов. Але, в Україні практика КСВ (корпоративної соціальної відповідальності) все ще не стала частиною організаційного управління в компаніях, оскільки тільки в половині компаній, з числа тих, які реалізують політику КСВ, є стратегія (політика) соціальної відповідальності, чверть компаній має бюджет на виконання програм або заходів із соціальної відповідальності, а в більшості компаній пошуком ідей для програм з КСВ та розробкою планів їх реалізації займається керівництво [2].

Подолання економічної кризи й формування об'єктивних передумов стійкого розвитку економіки України неможливе без розповсюдження КСВ та створення сприятливого інвестиційного клімату як важливої конкурентної переваги подальшого економічного розвитку системи.

Сучасна модель розвитку України базується на засадах Концепції сталого розвитку, як передумови довгострокового прогресу людства, який супроводжуватиметься збільшенням капіталу та поліпшенням екологічних та соціальних умов. Україна, як і більшість країн світу, підтримала концепцію сталого розвитку, що зумовлює виконання соціально орієнтованих вимог у різних галузях. В умовах сталого розвитку задоволення потреб здійснюється без збитку для майбутніх поколінь.

Концепція “сталого розвитку” лежить в основі моделі розвитку ЄС, націленої на те, «щоб відповідати викликам сучасності, не загрожуючи можливостям майбутніх поколінь щодо задоволення їхніх потреб. Метою є поліпшення умов життя людини при збереженні його життєвого простору в коротко-, середньо- і довгостроковій перспективі» [1].

Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» передбачає чотири основні вектори: вектор розвитку; вектор безпеки; вектор відповідальності та вектор гордості [1]. Сталий розвиток держави передбачає забезпечення економічно ефективного, соціально справедливого та екологічно чистого розвитку.

Тому нова світоглядна парадигма розвитку України та країн світу має задовольняти потреби нинішнього покоління без шкоди для можливості майбутніх поколінь. Така модель розвитку організації має на меті досягнення високої економічної ефективності, високий рівень соціальної відповідальності та домінуючу екологічну безпеку. Зазначене зумовлює пріоритетність розвитку КСВ в Україні.

Реалізація політики КСВ в Україні значною мірою орієнтується на державну та міжнародну підтримку. Через фонди, засновані іноземними державами та організаціями, в Україні реалізуються проекти пільгового кредитування для соціально значимих проєктів. Таким прикладом виступає Western NIS Enterprise Fund, заснований за фінансування уряду США через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Програма Соціального інвестування WNISEF спрямована на забезпечення підтримки приватних підприємств та фізичних осіб-підприємців з метою досягнення соціального та екологічного впливу в Україні

через створення механізму доступного кредитування спільно з банківськими установами, надання тренінгових і консультаційних послуг, коучингу і наставництва. Внаслідок програми підприємці і бізнес отримують можливість вирішувати соціальні та екологічні проблеми через фінансові інвестиції та надійні практики ведення бізнесу. Важливим чинником цієї програми є надання Фондом консультування та підтримки в процесі реалізації та впровадження бізнес-планів [3].

Сучасними формами прояву соціальної відповідальності міжнародних компаній в економіці України є [2]:

- розвиток і поліпшення умов праці персоналу;
- захист і підтримка споживачів;
- інвестиції в розвиток регіону;
- допомога воїнам АТО та мешканцям зони АТО;
- благодійна допомога;
- участь у розробці реформ та законів;
- здійснення екологічних проектів;
- боротьба з корупцією;
- допомога переселенцям;
- інше.

На думку опитаних представників багатонаціональних компаній, для розвитку КСВ потрібно:

- провести окрему просвітницьку кампанію з корпоративної соціальної відповідальності для суспільства;
- підвищувати обізнаність про Національний контактний пункт з відповідальної бізнес-поведінки;
- ввести курси з КСВ в університетські програми;
- розробити нормативно-правову базу в державі, яка б сприяла цій діяльності;
- активізувати участь бізнес-асоціацій у популяризації КСВ [2].

Тому, сприяння розвитку КСВ в Україні має охоплювати наступні напрямки:

- формування сприятливого інформаційного середовища для КСВ та всебічне впровадження культури соціальної відповідальності;
- розробка та впровадження пільгових інструментів активізації соціальної відповідальності для бізнесу на державному рівні;
- включення системи розвитку КСВ в урядову програму підтримки підприємств;
- створення системи підтримки практики КСВ із залученням представників банківських установ та іноземних консультантів з розвитку КСВ, створення мережі навчально-консультаційних центрів з КСВ;
- забезпечення взаємодії існуючих бізнес-інкубаторів в Україні із підприємства;
- забезпечення підвищення прибутковості проектів КСВ за рахунок спільної співпраці із науково-дослідними інститутами та інноваційними центрами.

Наступним кроком є поступове розширення соціальної відповідальності на основі добровільних ініціатив для вирішення соціальних та економічних проблем, поліпшення екологічного середовища, покращення якості продукції, сприяння інноваціям тощо.

Остання і найбільш важлива стадія розвитку КСВ передбачає активні дії компанії, спрямовані на сприяння КСВ всередині бізнес-спільноти: бізнес-партнерів, постачальників, професійних асоціацій, колег по бізнесу. Як результат, компанія працює не тільки над власною КСВ, а й стає постачальником ідей КСВ для бізнесу.

З огляду на зазначене, розширення соціальної відповідальності міжнародних компаній в економіці України має бути спрямоване на комунікативні зв'язки підприємства. За умов діджиталізації всіх сфер діяльності компаній, впровадження інформаційно-комунікативних технологій є перспективним напрямом подальшого розвитку КСВ в Україні.

Створення надійної та ефективної системи КСВ дозволяє компаніям не тільки внести позитивний внесок у соціальне благополуччя та екологічну стійкість, але й сприяє підвищенню продуктивності та стійкості бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Стратегія Сталого Розвитку "Україна - 2020"/ Указ Президента України, 12 січня 2015 року, № 5/2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>

2. Розвиток КСВ в Україні: 2010–2018. Укладачі: Зінченко А., Саприкіна М. – К.: Видавництво «Юстон», 2017. – 52 с.

3. Соціальне підприємництво кредитування спільно з WNISEF. ОЩАДБАНК. (2018). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oschadbank.ua/ua/business/loans/socializing/>

Шандрівська О. Є., к.е.н., доцент
Шандрівський В. А., магістрант
Національний університет «Львівська
політехніка», м. Львів, Україна

**ВИКЛИКИ НЕОІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА:
ТРАКТУВАННЯ ОСНОВНИХ ЗАВДАНЬ**

Тенденції глобалізації та інформатизації, які охопили світову економіку, набуваючи масштабного характеру, спричинили значні соціальні та економічні перетворення та започаткували фазу неоіндустріалізації сучасних макроекономічних систем. За неоднозначного трактування економічних переваг та недоліків неоіндустріального розвитку національного господарства (надалі - НГ) з характерними для нього рисами - глибокою структурною перебудовою та системною деградацією промислового виробництва, зростанням кваліфікаційного та структурного безробіття, і як наслідок низької конкурентоспроможності національної економіки з одного боку, та позитивних соціальних ефектів, у першу чергу соціалізації бізнесу та зростання зайнятості у сферах з високою часткою низько кваліфікованої праці, а також зростання наукоємних галузей та